

Klagenemnda for krav om kompensasjon og billighetserstatning
for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i
internasjonale operasjoner

Unntatt off., jf. offl § 13.1 jf. fvl § 13.1

VEDTAK

Klagesak nr.: 2/2014

Klager: [REDACTED]

Klagers prosessfullmektig: Norsk sykepleierforbund
v/advokat Yvonne E. Frøen

Klagen gjelder: Krav om kompensasjon etter forskrift 2009-12-
22 nr. 1768 om særskilt
kompensasjonsordning – om klager har krav på
100 prosent av 65 G

Beslutningsdato: 12. mai 2014

I behandlingen har deltatt: Anne Stine Eger Mollestad
Eva Klepsland Drageset
Trond Jørgensen

Konklusjon: Klagen tas ikke til følge. Saksomkostninger i
anledning klagen dekkes i sin helhet.

1. Sammendrag av sakens faktiske sider

Klagen gjelder krav etter forskrift 2009-12-22 nr. 1768 om særskilt kompensasjonsordning for psykiske belastningsskader som følge av deltakelse i internasjonale operasjoner (kompensasjonsforskriften).

██████████, heretter kalt skadelidte, har søkt om erstatning etter forskriften. I forbindelse med vedtaket ble det fremsatt krav om dekning av utgifter til juridisk bistand for 21,5 timer, totalt kr 32 250.

Skadelidt, født ██████████, tjenestegjorde som ██████████ i ██████████ i perioden ████████ til ██████████. Etter tjenesten ble det fremsatt krav om kompensasjon og billighetserstatning. SPK innhentet medisinsk dokumentasjon og spesialisterklæring i henhold til mandat for ordningen.

Skadelidte vokste opp i en liten bygd utenfor ██████████ som mellomste av tre søsken. Han har et godt og ukomplisert forhold til mor og søsken. Foreldrene ble skilt da skadelidte var 19-20 år gammel. Faren traff en kvinne i Polen og har bodd der i mange år. Skadelidtes synes ikke å ha noe nært forhold til faren. Han er i dag i et samboerforhold, men har ingen barn.

Skadelidte gikk på allmennfaglig linje på videregående skole. Etter videregående, og et halvt år med små jobber, gjennomførte han 15 måneders førstegangstjeneste. Deretter gikk skadelidte et halvt år på BI i ██████████ før han sluttet, og jobbet halvannet år i et ventilasjonsfirma. Skadelidte søkte seg så til ██████████ på grunn av nedgangstider i byggenæringen, og fordi han hadde en kamerat som hadde vært der og trivdes.

Skadelidte tjenestegjorde som ██████████ i ██████████ fra ████████ til ██████████ i ██████████. Skadelidte søkte seg til sambandet, og hadde i hovedsak en kontorjobb. Under tjeneste ble han likevel blant annet tatt med på et oppdrag hvor han sammen med andre soldater skulle rydde et piggrådgerde som israelerne hadde satt ut for å omringe norske soldater. Senere opplevde skadelidte at en av hans bedre kamerater skjøt seg. Skadelidte opplevde ikke direkte beskytninger under tjenesten, men har sett på at det har blitt skutt/bombardert i området hvor de bodde, og at det oppstod mange trusselsituasjoner.

Via trygden hadde skadelidte i ████████ og halve ████████ forskjellige små jobber. I ████████ begynte han å studere på sykepleierskolen. Han likte seg i utdannelsen, men opplevde spesielt evalueringene i praksisperioden som veldig slitsomme og følte seg sårbar. Skadelidte har uttalt at han i utdanningstiden følte seg skyldig i alt som gikk galt, og så det som et resultat av opplevelsene i ██████████. Skadelidte strøk i en praksisperiode på sykehjem, og mener at dette har sin årsak i følgene etter ██████████. Klassen var i tillegg på tur til ██████████, hvilket rotet opp i mange minner.

Etter fullført sykepleierutdanning i ████████, begynte skadelidte i psykiatrien hvor han har jobbet frem til sykemeldingen. Han har tatt to års videreutdanning i psykiatri på deltid. Skadelidte har således vært yrkesaktiv i perioden ████████ til ████████. I en periode på 3 år vikarierte han som avdelingssykepleier.

I ████████ pådro skadelidte seg ribbeinsbrudd som følge av et fall ned en trapp på fest. Skadelidte ble sykemeldt etter fallet, og har etter denne hendelsen ikke vært i jobb. Skadelidte hadde imidlertid et attføringsforsøk i perioden januar til november ████████ som finansrådgiver. Han sluttet her fordi han følte seg mer og mer sliten, samt at smertene etter ribbeinsbruddet plaget han. Etter dette ble han tilkjent tidsbegrenset uførestønad i vedtak av 10. desember 2009. I vedtaket er det lagt til grunn at

60 % av uførheten skyldes PTSD-diagnosen, og det ble følgelig gitt en yrkesskadefordel på 60 % av ytelsen.

Skadelidte fikk ved vedtak 7. oktober 2013 tilkjent 60 % av full kompensasjon. Skadelidte har ved brev av 23. oktober 2013 påklaget vedtaket. Begrunnelsen bygger i det vesentlige på at det etter klagers syn ikke er hensyntatt at dagens uførhet mest sannsynlig skyldes PTSD alene som han ble påført under tjeneste som [REDACTED]. SPK har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak, og saken er sendt frem for klagebehandling.

I tillegg fattet SPK vedtak 28. oktober 2013 vedrørende advokat Frøens salærkrav. Ved brev av 11. november 2013 er vedtaket påklaget. SPK har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak, og saken er sendt frem for klagebehandling.

Både skadelidte og hans advokat møtte ved nemndsbehandlingen, og gjorde nærmere rede for sitt syn på saken.

2. Klagenemndas vurdering

Nemnda har ved behandlingen av saken bestått av tre medlemmer. Nemnda er i utgangspunktet satt med fire medlemmer i hver sak. Forut for nemndsmøte fikk et av medlemmene et uventet forfall, noe som medførte at det ikke var tid til å innkalle varamedlemmet. Ingen av de øvrige møtende medlemmene fant det betenkelig at saken ble behandlet, og nemnda var derfor beslutningsdyktig, jf. forskrift om klagenemnda § 8 annet ledd.

Rett på ytelse etter kompensasjonsforskriften forutsetter at man er påført en varig psykisk belastningsskade som følge av tjenestegjøring i internasjonal operasjon, og at den psykiske belastningsskaden har medført varig ervervsmessig uførhet, jf. forskriften § 3 første ledd.

Med bakgrunn i SPKs vedtak legger nemnda til grunn at skadelidte har en varig psykisk belastningsskade som følge av tjenestegjøringen i [REDACTED]. Det sentrale spørsmålet er hvilken ervervsmessig uføregrad skadelidte er påført som følge av dette. Basert på de foreliggende opplysninger, må nemnda ta stilling til om skadelidte har en restervervsevne, eller om hans plager er av en slik karakter at denne ikke kan utnyttes.

Det er klager som bærer bevisbyrden for at han er påført en skade som faller inn under dekningsfeltet for kompensasjonsforskriften. Det er en forutsetning etter forskriften at skadelidte er varig ervervsufør.

Vurderingen skal skje ut fra skadelidtes evne til å kunne ta et hvilket som helst yrke. Ved vurderingen av hvorvidt det foreligger en restervervsevne, legges blant annet vekt på skadelidtes alder og hvilke muligheter vedkommende har til å utnytte sin ervervsevne. Videre må man se hen til hvordan lidelsen berører skadelidtes daglige virke. Det er reduksjonen i den ervervsmessige *evnen* som er gjenstand for kompensasjon. Har den skadelidte en restervervsevne som han velger å utnytte til ulønnet arbeid, vil det være relevant å se hen til dette i funksjonsvurderingen. En skadelidte har selv en tapsbegrensningsplikt og må som konsekvens av det også bære ansvar for valg som medfører at en potensiell ervervsevne ikke utnyttes i den grad man kan forvente ut fra funksjonsnivå eller om han ikke gjennomfører hensiktsmessig behandling og trening for å kunne komme tilbake i arbeid.

Skadelidte har fullført videregående og gjennomført noe ytterligere utdannelse, samt arbeidet, forut for utreisen til [REDACTED]. Etter returen har han hatt flere ulike jobber. I [REDACTED] begynte han å studere til sykepleier. Studiene ble fullført i [REDACTED], og i perioden [REDACTED] har han vært yrkesaktivt. I 3 år fungerte han som avdelingssykepleier. I [REDACTED] hadde han et fall som medførte ribbensbrudd. Etter dette falt han til dels ut av arbeidslivet. Det er opplyst at det ble gjennomført noe jobbtrening i [REDACTED].

For nemnda fremstår saken slik at det er ribbeinsbruddet som var grunnen til at han i første omgang falt ut av arbeidslivet. Dette på grunn av de tilhørende sterke plagene bruddet medførte. Skadelidte ble imidlertid operert for ribbeinsskaden i [REDACTED]. Dette skal ha medført en vesentlig forbedring i hans helsemessige situasjon og etter skadelidtes forklaring dreier dette seg nå om at han tidvis kun har lette smertetilstander.

Etter operasjonen er det dog ikke foretatt noen form for arbeidsrettede tiltak. Skadelidte synes å ha vist liten aktivitetsvilje hva gjelder å forsøke arbeidsrettede tiltak etter operasjonen – en operasjon han ble vesentlig bedre av. For å oppnå erstatning er det ikke tilstrekkelig at skadelidte selv føler det er vanskelig å komme tilbake til arbeid, særlig når dette fremstår som svært lite uprøvd etter operasjonen.

Nemnda finner at skadelidte ikke har vist og tatt det nødvendige initiativ til å få utredet muligheter for behandling. Skadelidte har basert på egen vurdering avstått fra adekvat medisinsk behandling, og herunder heller ikke fått utredet sitt funksjonsnivå i tilstrekkelig grad. Det ligger ingen kritikk i dette fra nemndas side, men samtidig er det nemndas oppfatning at skadelidte for en viss del må ta ansvaret for sine egne valg og passivitet. Skadelidte har en tapsbegrensningsplikt, og det må stilles krav om at de mest nærliggende muligheter uttømmes før krav om erstatning kan innvilges. Det vises for så vidt til Rt. 2003 s. 1358 om skadelidtes generelle plikt til å begrense sitt tap. Ut fra skadelidtes beskrivelse av plager forut for og etter ribbeinsoperasjonen, fremstår det som sannsynlig at skadelidte pr i dag har en uutnyttet restervervsevne. Det vises i den sammenheng også til at hans psykiske plager beskrives som moderate. Han har selv fremholdt at plagene har vært avtagende og han ikke lenger sliter med flashbacks.

Ut fra de foreliggende opplysninger er det ikke i tilstrekkelig grad sannsynliggjort at klagers ervervsevne er redusert eller har falt bort fullstendig. Nemnda er av den oppfatning at klager for en viss del må ta ansvaret for sine egne valg om ikke å ha tatt nødvendig eget initiativ for å se på nye muligheter til å komme helt eller delvis tilbake til arbeidslivet etter at han ble operert. For så vidt vises det til nemndas vedtak i sak 13/2011. Klagen tas etter dette ikke til følge når det gjelder kravet om økt kompensasjon.

Når det gjelder det påklagede salærkrav etterkommes dette fullt ut.

For klageomgangen er det fremsatt krav om dekning av utgifter til juridisk bistand stort kr 17.833,00 inkl. mv. Kravet gjelder en tidsbruk på 8 timer og 55 minutter. I henhold til forskrift av 24. juni 2011 om klagenemnda § 11, dekkes rimelige og nødvendige utgifter til juridisk bistand i anledning klageomgangen. Salærkravet tas til følge.

3. Konklusjon

Klagen tas ikke til følge når det gjelder kravet om økt kompensasjon.

Klagen hva gjelder salærkravet etterkommes fullt ut.

Vedrørende saksomkostninger for klageomgangen skal SPK utbetale kr 17.833,00 inkl. mv.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 10. juni 2014

Anne Stine Eger Mollestad
Klagenemndas leder